

Sammanträde torsdagen den 2 februari 2017 kl. 17.00– 19.45

Mötet ajournerades mellan kl. 17.20–19.15.

§ 1 - § 18 behandlar sekretessärenden

Plats:

§ 1 - § 18 Bodholmsplan 2, plan 8,
Konferensrummet Stora Sky

§ 19 - § 53 Bodholmsplan 2, Medborgarkontoret

Närvarande:

Se sida 2

Dag och plats för justering
9 februari 2017
Bodholmsplan 2

Utses att justera
Lorena Delgado (V)
Jan Jönsson (L)

Lorena Delgado (V)
Ordförande

Jan Jönsson (L)
Justerare

Maria Nilsson
Nämndsekreterare

Beslutande

Ledamöter

Lorena Delgado (V) ordf.
Jan Jönsson (L) vice ordf.
Salar Rashid (S)
Liliane Svensson (S)
Sona Rashid (S)
Rebwar Hassan (MP)
Sara Grolander (MP)
Elisabeth Johnson (M)
Andreas Lundin (M)
Tapani Juntunen (M)
Cecilia Carpelan (L)

Tjänstgörande ersättare

Jamila Hassan Khali (S)
§§ 1- 53
Arslan Bicen (M)
§§ 1-53

Övriga närvarande

Ersättare

Roger Isaksson (S)
Birgitte Isberg (S)
Daniel Augustin Vencu Velasques Castro (S)
Halit Azizoglu (MP)
Minna Liewendahl (MP)
Christer Stenberg (M)
Marie-Louise Olovsson (M)
Zazan Sanli (L)
Erik Sihlberg (C)
Anton Roos (KD)

Tjänstemän

Susanne Leinsköld stadsdelsdirektör
Maria Nilsson nämndsekreterare
Emmy Martinsson nämndsekreterare
Andreas Thorstensson avdelningschef
Lena Thorson avdelningschef
Britt Karlsson avdelningschef
Sara Heppling-Trygg avdelningschef §§ 19 – 53

Personalföreträdare

Farah Wally, Lärarförbundet

Stadsdelsnämnden började sammanträdet kl. 17.00 med att behandla ärenden som var sekretessbelagda. Ärenden och protokoll finns förvarat på stadsdelsförvaltningen. Dessa beslut, § 1 - § 18, finns inte med i den version av protokollet som publiceras på internet, eller distribueras i pappersform. Protokollföreläsningen från den öppna delen av mötet börjar därför med § 19.

Efter genomgång av sekretessärenden ajournerades sammanträdet. Innan sammanträdet startade igen var det allmänhetens frågestund, denna startade kl. 18.00.

- Frågestunden inleddes med att preventionssamordnare Anette Petersson och lokalpolisen Skärholmen informerade om den tecknade samverkansöverenskommelsen mellan polisen och Skärholmens stadsdelsförvaltning.
- Representanter från Fryshuset informerade om sin fritidsverksamhet i Skärholmen.
- Nämnden avslutade frågestunden med att rikta ett särskilt tack till de barn från Sätterskolan som skickat in medborgarförslag.

Efter ajournering återupptogs sammanträdet kl. 19.15.

**§ 19 Genomgång av närvarande ledamöter samt val av
protokollsjusterare och datum för justering**

Beslut

Lorena Delgado (V) och Jan Jönsson (L) utsågs att justera dagens protokoll § 19 - § 52. Justering sker på Bodholmsplan 2 den 9 februari 2017.

§ 20 Godkännande av dagordning**Beslut**

Stadsdelsnämnden fastställer dagordningen i enlighet med förslag till beslut.

Fyra övriga frågor anmäldes:

- Skrivelse om konsekvenserna av ekonomiskt bistånd för papperslösa från Moderaterna och Liberalerna med stöd av Kristdemokraterna som sitt ersättaryttrande.
- Skrivelse om granskning av rätt till heltid i förskolan från Moderaterna och Liberalerna med stöd av Centerpartiet och Kristdemokraterna som sina ersättaryttranden.
- ”Vilda säger nej”. Hur arbetar våra förskolor med att lära barn integritet? Skrivelse från Socialdemokraterna.
- Anmälan av skrivfel i protokoll 8/2015-08-27 § 34 samt protokoll 8/2016-08-27 § 30.

**§ 21 Anmälan av protokollsjustering,
sammanträdesprotokoll 12/2016-12-15
§ 13 - § 38****Beslut**

Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av sammanträdesprotokoll 2016-12-15, § 13 - § 38. Justerat 2016-12-19.

Ärendet

Föreligger protokollsjustering sammanträde 12/2016-12-15 § 13 - § 38.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar att anmälan av protokollsjusteringarna av sammanträdesprotokoll, godkänns.

**§ 22 Anmälan av protokollsjustering,
sammanträdesprotokoll 1/2017-01-02
§ 1 - § 6****Beslut**

Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av sammanträdesprotokoll 2017-01-02, § 1 - § 6. Justerat 2017-01-02.

Ärendet

Föreligger protokollsjustering sammanträde 1/2017-01-02 § 1- § 6.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar att anmälan av protokollsjusteringarna av sammanträdesprotokoll, godkänns.

§ 23 Bom mot olovlig körning i Sättra
-inkommet medborgarförslag**Beslut**

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./1194-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 24 Önskemål om offentliga toaletter i Sätredal
-inkommet medborgarförslag**Beslut**

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./1197-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör enhälligt bifall därtill.

**§ 25 Uppförande av en stor och en liten rutschkana i Kulans
parklek, Sättra**

-inkommet medborgarförslag

Beslut

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./1198-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna
medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör
enhälligt bifall därtill.

§ 26 Mer belysning i Sättra centrum
-inkommet medborgarförslag**Beslut**

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./1199-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 27 Upprustning av plaskdammen i Sätredal
-inkommet medborgarförslag**Beslut**

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./1203-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 28 Skidspår

-inkommet medborgarförslag

Beslut

Lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Föreligger inkommet medborgarförslag,
dnr 1.2.4./013-2017.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar för att lämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 29 Folkhögskolorna, återremitterat ärende

- Svar på inkommen skrivelse

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 6/426-2016.

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att tillsammans med jobbtorg, arbetsförmedling och folkhögskolorna i Skärholmen undersöka och ta fram ett åtgärds paket för att stötta ungdomarna så att de får ta del av folkhögskolornas resurser.

Förvaltningen utgår i sitt arbete ifrån regeringens beslut, nationella insatser och lokala insatser/överenskommelser. Förvaltningens samarbete med jobbtorget, arbetsförmedlingen och folkhögskolorna är en viktig förutsättning för att ungdomarna ska kunna få ta del av folkhögskolornas olika resurser, men förvaltningen äger inte hela frågan själv. Förvaltningen har träffat jobbtorget för att undersöka om det är möjligt att ta fram ett gemensamt åtgärds paket. Vid mötet blev det tydligt att förvaltningen, jobbtorget och folkhögskolorna har olika och tydligt avgränsade uppdrag. Förvaltningen ansvarar för att skicka ungdomarna till jobbtorget och arbetsförmedlingen som i sin tur anvisar dem till olika utbildningar som anordnas via folkhögskolan. Av den anledningen är det inte möjligt att ta fram ett gemensamt åtgärds paket.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 30 Besparing vad gäller hjälp till personer med funktionsnedsättning

- Svar på inkommen skrivelse

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 1.2.1./1046-2016.

Elisabeth Johnson m.fl. (M) och Cecilia Carpelan m.fl. (L) har inkommit med en skrivelse om besparing vad gäller hjälp till personer med funktionsnedsättning. I skrivelsen framförs önskemål att förvaltningen utreder hur den minskade budgeten med 35 mnkr för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning för 2017 kommer att slå för stadsdelen.

För Skärholmen har budgeten ökat med 14,4 mnkr från 2016 till 2017. Stadsdelsförvaltningen bedömer att de medel som fördelats till respektive verksamhetsområde är fördelade för att de ska kunna genomföra de uppdrag som förväntas av staden.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Särskilt uttalande

Ledamoten Cecilia Carpelan (L) anmäler för Liberalerna samt Kristdemokraterna, som sitt ersättaryttrande, ett särskilt uttalande enligt bilaga.

Bilaga: Särskilt uttalande, Liberalerna samt
Kristdemokraterna, som sitt ersättaryttrande.

Skärholmens stadsdelsnämnd 2017-02-02

Ärende 12:

Besparing vad gäller hjälp till personer med
funktionsnedsättning,

SÄRSKILT UTTALANDE

Jan Jönsson m fl (L)

Vi tackar för svaret på vår skrivelse. Det är rätt och riktigt att förvaltningens tjänstemän gör sitt yttersta för att människor med funktionsnedsättningar inte ska drabbas av nedskärningar i budgeten. Vi är dock ändå oroliga för en utveckling mot att människor med behov får insatser nekas stöd eller får mindre än de behöver. Det finns tyvärr många upprörande exempel på detta runt om i Sverige, med anledning av regeringens besparingsdirektiv till Försäkringskassan samt snävare tolkning av rättspraxis.

En undersökning från Akademikerförbundet SSR med frågor till kommunernas LSS handläggare visar bl a att sju av tio handläggare anser att oron för att fler kommer att drabbas är befogad och hälften av de tillfrågade handläggarna anser att kommunerna nu är mer restriktiva när det gäller rätt till assistansersättning. Och bara en tredjedel anser att deras kommun lever upp till intentionerna i LSS. De flesta LSS handläggare anser alltså inte det, och det beror i enligt dem i huvudsak på kommunala riktlinjer och budgetrestriktioner.

Vi instämmer i uppmaningen att *”kommunalpolitiker måste stå upp för lagens intentioner och se till att LSS handläggare har förutsättningar att utföra sitt uppdrag på ett rättssäkert och professionellt sätt”* som företrädarna för SSR och RBU

(Riksförbundet Rörelsehindrade Barn och Ungdomar) skriver i en debattartikel i Dagens Samhälle där undersökningen presenteras.

Liberalerna vill att kravet på effektivisering på 35 milj i staden slopas och att stadsdelarna dessutom får ett extra tillskott för att garanterat behålla kvaliteten i den personliga assistansen. Totalt satsar vi 46 miljoner kronor mer än majoriteten på omsorgen om personer med funktionsnedsättning 2017. På så sätt tar vi ansvar för ett samhälle där alla människor har möjlighet att leva ett värdigt liv och delta i samhället på lika villkor.

§ 31 Färre besök från unga i äldreomsorgen

- Svar på inkommen skrivelse

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 7/1048-2016.

En skrivelse inkommer från Moderaterna och Liberalerna som lämnas till stadsdelsförvaltningen för utredning. Skrivelsen rör projektet Ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden. Skrivelsen anger att finansiering för projektet minskat vilket i sin tur skapar en kvalitetsförsämring för de äldre på stadsdelens vård- och omsorgsboenden då ungdomsbesöken blir färre och kortare.

Förvaltningen har mycket riktigt blivit beviljade mindre medel till finansieringen av ungdomsbesöken år 2016, jämfört med tidigare år. Förvaltningen har valt att ha samma antal ungdomsbesök men att de är på något färre timmar. Arbetet med att öka de äldres nöjdhet med utbudet av aktiviteter på stadsdelens vård- och omsorgsboende pågår ständigt för att hitta aktiviteter som kompletterar varandra och möter olika intressen. Brukarundersökningens resultat 2016 i jämförelse med resultatet 2015 visar på en ökad nöjdhet.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 32 Åtgärder gällande särskilda avgifter

- Svar på inkommen skrivelse

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 6/1169-2016.

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att återkomma med en redovisning till nämnden om vilka åtgärder som vidtas för att nämnden inte ska åläggas att betala särskilda avgifter. Detta på grund av det stora antalet domar i förvaltningsrätten som gått nämnden emot. Förvaltningen har tagit fram åtgärder för att verkställa beslut inom skälig tid.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 33 Verksamhetsberättelse 2016**Beslut**

Stadsdelsförvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse, inklusive bilagor, för 2016 och överlämnar dem till kommunstyrelsen
2. Resultatenheternas fonderade medel ökas med 0,3 mnkr till 2017
3. Stadsdelsnämnden begär ombudgetering av investeringsmedel om 1,4 mnkr för parkprojektet Gröna Stugan park
4. Omedelbar justering

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande, dnr 1.2.1./1229-2016.

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att nämnden bidragit till att uppfylla samtliga fyra kommunfullmäktiges inriktningsmål och att arbetet har gått i enlighet med verksamhetsplan.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Särskilt uttalande

Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna samt Centerpartiet och Kristdemokraterna, som sina ersätтарыttranden, ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ledamoten Jan Jönsson (L) anmäler för Liberalerna ett särskilt uttalande enligt bilaga 2.

Bilaga 1: Särskilt uttalande Moderaterna samt Centerpartiet och Kristdemokraterna, som sina ersättaryttranden

2017-02-02

Verksamhetsberättelse 2016

Elisabeth Johnson m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Vi saknar ett större fokus från majoriteten på Stadsdelens kärnverksamhet. Som exempel kan nämnas.

Förskolan

Skärholmen är den stadsdel som procentuellt (32.2%) sett har minst antal förskollärare i hela Stockholms stad. Endast en tredjedel av dem som jobbar på de kommunala förskolorna är utbildade förskollärare. Resten är alltså barnskötare som inte har samma pedagogiska utbildning.

Det kan jämföras med Rinkeby/Kistas 46 procent eller Södermalms 44 procent.

Andra stadsdelsområden i Söderort som Farsta och Hägersten-Liljeholmen missar också sina mål om andelen förskollärare.

Det är uppenbart att Socialdemokraterna efter 2,5 år vid makten har stora svårigheter med sin förskolepolitik. Vår första åtgärd skulle vara att riva upp försöket med att barn till föräldradediga numera har rätt till heltid på förskolorna, ordna fram mer resurser till förskolorna samt göra en gedigen genomlysning kring vad det är som gör förskolan attraktiv eller inte tillräckligt attraktiv som arbetsplats.

Andelen nöjda föräldrar är bara 81% mot målet 85%, vilket självklart inte är tillräckligt. Rätt siffra borde vara 100%.

Sociala insatser

Antalet hemlösa har ökat. Föregående mättidpunkt 2014 fanns det i Skärholmen 68 personer mot 2016 108 personer.

Skärholmen har även här största ökningstakt i Stockholm. Att förvaltningen själva säger att de inte rapporterat korrekta

siffror är inte bra. Men statistiskt så visar inte siffrorna vårt problem med rapporteringen.

Äldreomsorg

På dagens SDN så bekräftar förvaltningen att Äldreomsorgen får mindre tid och pengar till Äldreomsorgen för de uppskattade ungdomsbesöken. Vi vill bibehålla antalet ungdomsbesök till den gamla omsorgen och kostnaden.

Under året har vi regelbundet i SDN följt Hemtjänstens arbete med att bli mer kvalitetsmedveten och leverera bättre resultat. Tryggheten får de äldre som har kommunal hemtjänst måste förbättras.

Förtroendet för vår hemtjänstpersonal måste också förbättras. Årsmål 90% - utfall 82%.

Äldre som anser att beslutet motsvarar behoven. Årsmål 55% - Utfall 52%. Mycket lågt årsmål och ändå lägre utfall!

Skärholmen som arbetsgivare

Även detta år har vi en skyhögt sjukfrånvaro. Årsmål 7% (vilket är högt) - utfall 8.4%. År efter år har Skärholmen legat på dessa siffror. Vi har sämre resultat i år än för 2015. Mer insatser behövs. Detta kommer då också ha det goda med sig att fler kommer välja Skärholmen som arbetsgivare.

Stockholm tillgänglig för alla

Endast en av nio indikator uppnås enligt det årsmål som är satt.

Bilaga 2: Särskilt uttalande Liberalerna Skärholmens stadsdelsnämnd
2017-02-02

Verksamhetsberättelse 2016

Jan Jönsson, vice ordförande, m.fl (L)

Särskilt uttalande

Vi konstaterar i verksamhetsberättelsen för 2016 att stadsdelsförvaltningens medarbetare gjort ett gott arbete för Skärholmens invånare, med de förutsättningar majoriteten har givit. Samtidigt konstaterar vi att det inte finns några tecken på att de ambitionshöjningar som den rödgröna majoriteten utlovade före valet ännu så länge är på väg att infrias.

Målen som uppnås för verksamheterna är i princip samma som de som gällde under Alliansens år. Dock med den skillnaden att alla stockholmare nu betalar mer i skatt. Varför har ambitionshöjningen uteblivit? Ja, därför den styrande majoriteten inte har fokus på att utveckla kärnverksamheterna, utan på allehanda projekt av mindre direkt betydelse för välfärden och invånarna.

Liberalerna vill göra satsningar på välfärdens kärnverksamheter. Vi prioriterar satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik. I Skärholmen liksom i övriga staden står vi inför stora utmaningar att klara välfärden inför 2017. Det är det viktigaste uppdraget som invånarna gett oss förtroendevalda.

§ 34 Lokala rutiner för sociala delegationen**Beslut**

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande, dnr 1.1./1230-2016.

De lokala rutinerna tar upp ordförandebeslut, struktur, innehåll av handlingar, hur mötet ska genomföras, hur handlingar expedieras efter sammanträdet, checklista för ärenden till sociala delegationen, brev för medverkan på sociala delegationens sammanträde, medskick till handläggare för att säkerhetsställa att de juridiska kraven uppfylls, e-postpolicy mm.

Rutinerna ska årligen antas av stadsdelsnämnden i samband med att val till sociala delegationen förättas. Inför varje nytt år ska förvaltningen revidera rutinerna så att de stämmer överens med gällande lagstiftning, organisation mm. Förvaltningen har i denna revidering inte sett någon anledning till att ändra något förutom rättning av alla kontaktuppgifter.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 35 Parkinvesteringar år 2018-2020**Beslut**

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande, dnr 3.2/009-2017.

För större parkinvesteringar på parkmark ansöker stadsdelsnämnden om investeringsmedel hos kommunfullmäktige. Genom trafikkontoret görs en bedömning och prioritering av alla stadsdelsförvaltningars ansökningar varefter förslag till fördelning görs. Förvaltningen föreslår att parkinvesteringar i Skärholmen görs enligt prioriteringar i det bifogade underlagen för investeringsönskemål år 2018-2020; Först Gröna stugan/Flygplansparken, sedan en kvarterspark i Vårberg och därefter Sättradalsparken.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 36 Ny översiktsplan för Stockholms stad

- Svar på remiss, dnr 2015-10143

Beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens remissvar.
2. Omedelbar justering.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.3./1078-2016

I förslaget till ny översiktsplan redovisas enligt plan- och bygglagen stadens prioriteringar och huvuddrag för mark- och vattenanvändning. I det ingår stadens syn på hur den nuvarande och framtida bebyggda miljön bör utvecklas och de allmänna intressen samt miljö- och riskfaktorer som ska beaktas vid planering.

Förslaget tar sin utgångspunkt i Vision 2040 – ett Stockholm för alla och ska vara vägledande för efterföljande planering samt spegla den politiska viljan. Därför behöver kommunfullmäktige under varje mandatperiod besluta om översiktsplanen är aktuell eller om den behöver revideras.

Förvaltningen anser att vision 2040 speglas i det nya förslaget men anser samtidigt att det finns områden som förslaget bättre kan svara upp mot;

- Det lokala perspektivet är en viktig utgångspunkt för mark- och vatten användning.
- Angående social sammanhållning behövs det bättre och tydligare koppling mellan förslaget till översiktsplan och de tydligare direktiven i stadens budget.
- Det behövs tydligare signaler och styrning angående företagsetablering i söderort.

- Stockholms attraktivitet är en känslig balansgång där gröna och blåa värden behöver säkerställas.
- Förslaget behöver förstärkas angående den sammanhängande strukturen kring röda linjen i söderort.
- Det behövs tydligare koppling till andra kommuner och till regional planering.
- Stockholms stads ställning för social hållbarhet och mänskliga rättigheter i den globala kontexten saknas i förslaget.

Förslag till beslut

Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna som sina ersättaryttraden ett förslag till beslut enligt bilaga 1.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar på förvaltningens förslag till beslut samt till beslut om omedelbar justering av ärendet. Ordföranden hör att det föreligger två förslag till beslut och ställer dessa emot varandra. Ordföranden hör bifall till förvaltningens samtliga yrkanden.

Särskilt uttalande

Ledamoten Jan Jönsson (L) anmäler för Liberalerna ett särskilt uttalande enligt bilaga 2.

Reservation

Ledamot Elisabeth Johnson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Ledamot Andreas Lundin (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Ledamot Tapani Juntunen (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Tjänstgörande ersättare Arslan Bicen (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Ersättaren Erik Sihlberg (C) reserverar sig mot beslutet, som sitt ersättaryttrande, till förmån för eget förslag till beslut.

Ersättaren Anton Roos (KD) reserverar sig mot beslutet, som sitt ersättaryttrande, till förmån för eget förslag till beslut.

Bilaga 1: Förslag till beslut, Moderaterna och Centerpartiet som sitt ersätтарыttrande.

2017-02-02

Samråd om ny översiktsplan för Stockholm. Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Elisabeth Johnson m.fl. (M)
Erik Sihlberg (C)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. att därutöver anföra följande:

Vi anser i likhet med miljöförvaltningen att förslaget till en ny översiktplan (ÖP) för Stockholm har en bra inriktning. Mycket av det som nämns i samrådsförslaget är frågor som Alliansen länge drivit. Avvägningen att en stor andel av regionens kommande bostadsbyggande bör ske i Stockholms stad, med god tillgång till kollektivtrafik och annan samhällsservice är vi i likhet med förvaltningen mycket positiva till.

Att bygga staden inifrån och ut med fokus på tät, varierad bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen är stadsbyggnadsprinciper vi länge arbetat för och det är därför glädjande att det återfinns i samrådsförslaget. Vi instämmer dock i miljöförvaltningens kritik om att det i ÖP saknas en tydlig inriktning vad gäller att hålla hög exploateringsgrad i kollektivtrafiknära lägen.

Översiktsplanens ambitioner med en mer blandad bebyggelse där staden ska verka för att stadsdelar med ett ensidigt utbud av upplåtelseformer ska ges större blandning är ett lovvärt initiativ. Vi ställer oss kritiska till miljöförvaltningens inställning till att staden bör vara ”mycket restriktiv” med att planera för radhus och villor.

När det gäller områdesplanering som nämns i ÖP finns det många miljömässiga fördelar och stora möjligheter för förvaltningarna att samarbeta bättre. I det avseendet instämmer vi med miljöförvaltningens synpunkter att många miljöfrågor som exempelvis dagvattenhantering och grönstruktur förutsätter planering över större områden.

Glädjande är även att ÖP föreslår en omvandling av flera trafikleder i Stockholm till stadsboulevarder. Dock ställer vi oss skeptiska till miljöförvaltningens rekommendationer att dessa genomgående bör ske i form av lamellbebyggelse. Vi anser att en utredning kring planering och exploatering av dessa trafikleder bör ske snarast, och inte som ÖP föreslår det på längre sikt. Detsamma gäller för överdäckningar av trafikleder, där översiktplanen förefaller kyligt inställd. Vi menar å andra sidan att det är ett konstruktivt sätt att utnyttja så mycket utrymme som möjligt för att bygga ihop staden där järnväg, spår eller vägar separerar områden.

Stockholms luftkvalitet är redan idag ett stort problem. Och utformar vi inte staden på rätt sätt, såsom miljöförvaltningen poängterar, riskerar problemet bara att bli större. Utöver att vara en oerhört viktig del för Stockholmnarnas välbefinnande, är luftkvaliteten i staden även viktig för att kunna bygga nya bostäder. På exempelvis Valhallavägen har vi sett att det sedan länge planerade bostadsbyggandet har stoppats, just på grund av den dåliga luftkvaliteten. Detta är såklart inte hållbart i en stad som växer i rekordtakt. Därför vill vi att regeringen ger Stockholm de verktyg som behövs för att möta problemen. Ett lokalt beslutsfattande över trängselskatten skulle kunna vara ett steg på vägen. I väntan på detta bör Stockholm ges möjligheten att införa särskilda miljözoner där luften är som sämst. Det är dock viktigt att en sådan möjlighet först föregås av noggranna lokal utredningar och att kostnaderna tydligt kan motiveras av miljö- och hälsoskäl.

Att Stockholm växer råder det få tvivel om. Frågan är bara hur. Därför hade vi önskat att ÖP innehöll mer om hur höga hus och tät bebyggelse effektivt sparar grönområden och möjliggör för nya grönområden att anläggas.

Vi vill även poängtera och synliggöra att det i översiktplanen helt saknas ambitioner på fler miljöprofils eller miljöspetsområden i Stockholm, vilket vi ställer oss kritiska till.

Slutligen vill vi likt miljöförvaltningen poängtera vikten av att Älvsjöskogens naturreservat och pendelcykelstråken bör framgå i kartan över stadsutvecklingsmöjligheter i översiktplanen.

Bilaga 2: Särskilt uttalande, Liberalerna

Skärholmens stadsdelsnämnd
2017-02-02

Ny översiktsplan för Stockholms stad

Jan Jönsson, vice ordförande, m.fl (L)

Särskilt uttalande

Förslaget till en ny Översiktsplan (ÖP) för Stockholm är i huvudsak väl utformat. Mycket av det som nämns i samrådsförslaget är frågor som Liberalerna och Alliansen länge drivit. Vi ser positivt på att Skärholmen lyfts fram. Med det sagt har vi ett antal synpunkter som vi anser att en ny Översiktsplan tydligare borde förhålla sig till.

Liberalerna är ett parti som tar ansvar för ett kraftfullt byggande i Stockholm, och det råder inga tvivel om att vi måste bygga mycket under en lång tid framöver, men om man vill bygga mycket måste man också bygga bra. Risken med att bygga väldigt många bostäder på en gång är nämligen att viktiga projekt slutar på ett stadsbyggnadsmässigt dåligt sätt.

Liberalerna anser därför att det är viktigt att Stockholms fortsatta planering sker utefter en områdesplanering. Goda lokala områdesplaner, som noga analyserat det aktuella områdets landskapsmässiga och kulturhistoriska förutsättningar och som på ett strukturerat och inkluderande sätt tagit till sig lokalbefolkningens kunskap om att leva i området, ger rätt förutsättningar för en stadsutveckling som håller i minst hundra år. Områdesplaner är ett annat sätt att planera nybyggnation än de förtätningar som ofta skett utan en genomtänkt strategi i många av våra ytterstadsdelar. De utgör en god grund för att göra större, mindre detaljerade detaljplaner. Den största fördelen med områdesplanerna är att

de ger goda förutsättningar för att planera in all samhällelig infrastruktur så som skolor, förskolor, äldreboende och idrottsytor i takt med att staden växer. Översiktsplanen behöver bli tydligare i vad som är prioriterat i de olika områdena. Tex genom att ange hur Arkitektur Stockholm och Stockholms byggnadsordning ska nyttjas i dessa områden.

En attraktiv, spännande och levande stadsmiljö handlar nämligen inte om enskilda byggnader utan om samspelet mellan alla de byggnaderna som tillsammans utgör staden. Stockholm ska växa genom att vi bygger vidare på det som fungerar – det som skapar en tät, levande, grön och attraktiv stad. Innerstadens täta kvartersstruktur ska kompletteras, bland annat med fler bostäder i cityområdet, och tillåtas att växa utanför tullarna. Ytterstadens områden behöver bli tätare och mer funktionsblandade för att därmed förbättra underlaget för kaféer, restauranger, andra kommersiella lokaler, samhällsservice samt utbyggd kollektivtrafik. Med en genomtänkt planering kan ytterstaden förtätas på ett sätt som skapar många nya bostäder och arbetsplatser, samtidigt som ytterstadsområdenas karaktär och gröna värden beaktas.

I dag pendlar många från söderort och västerort till norrort eller city där arbetsplatserna finns. En hållbar stadsutveckling innebär att fler attraktiva arbetsplatser, exempelvis i form av nya kontorsfastigheter, också måste skapas i områden där sådana saknas samtidigt som det byggs fler bostäder. Stockholms stad måste också fortsätta med att flytta ut förvaltningar och bolag till ytterstaden. En levande och välfungerande stad förutsätter att alla stadsdelar har en bra blandning av bostäder och arbetsplatser. Genom att flytta ut stadens verksamheter minskar lokalkostnaderna och underlaget för service och verksamheter ökar i ytterstadens stadsdelar. Det blir också möjligt att omvandla tomställda lokaler i innerstaden till bostäder. Tyvärr har den rödgröna majoriteten i stadsdelsnämnden ställt sig avvisande till etablering av viktiga verksamheter i stadsdelen, som Diskrimineringsombudsmannen.

Stadens bostadsbyggande måste planeras för att möta alla stockholmars olika behov. Stadens utveckling ska därför vägledas av målsättningen om en god blandning av upplåtelseformer i hela staden, inbegripandes hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder, småhus, radhus och villor. Det betyder att staden i områden som domineras av bostadsrätter ska verka för att det byggs fler hyresrätter, och vice versa verka för att det i områden som domineras av hyresrätter byggs fler bostadsrätter.

Att bygga en tätare stad borgar även för en hållbar stad. Genom att ha sina funktioner samlade kan staden göra ett rikt och varierat utbud tillgängligt för alla. Här finns bra underlag för kollektivtrafik, goda förutsättningar för hög energieffektivitet och dessutom tar man delvis redan använd mark i anspråk när man bygger nytt. När Stockholm växer kommer dock vissa grönområden behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. Dagens gröna struktur kommer att förändras, inte minst i ytterstaden. Det ställer höga krav på en genomtänkt planering och att man tar vara på möjligheter att utveckla och förbättra parker och naturområden, så att de kan möta framtidens behov. Stadens och Skärholmens naturreservat ska respekteras.

Stadsutvecklingen och planeringen av kollektivtrafik måste vidare i högre grad samverka. När nya stadsutvecklingsområden byggs är det av stor vikt att staden tidigt involverar landstingets trafiknämnd, så att ny kollektivtrafik redan kan finnas på plats när människor flyttar in. Och när vi bygger i redan befintliga bostads- och arbetsområden är det av stor vikt att bebyggelsen, i högsta möjliga mån, lokaliseras till lägen med bra kollektivtrafik. Samarbetet mellan staden och landstinget bör därför både stärkas och utvecklas på detta område.

En tät stad förbättrar även förutsättningarna för den levande staden. En funktionsblandad bebyggelse med bostäder,

arbetsplatser, handel och kultur ger en attraktiv stadsmiljö och befolkningstätheten ser till att verksamheterna går runt. Vad det gäller stadsmiljön måste ambitionen vara att skapa attraktiva och varierande boendemiljöer i hela staden, med närhet till torg, parker, levande gatustråk och samhällsservice.

Stockholm behöver också utvecklas till en mer sammankopplad stad. Idag isoleras framförallt ytterstadsområdena effektivt från varandra av breda trafikleder eller otillgängliga naturområden. Det måste bli enklare att röra sig mellan olika stadsdelar, och vi måste därför förbättra framförallt gångstråk, cykelvägar och kollektivtrafikförbindelser mellan stadsdelarna. Fler stadsdelar bör även byggas ihop i syfte att öka tillgängligheten, tryggheten, den sociala integrationen, det naturliga flödet och det ekonomiska utbytet mellan områdena. När områden växer samman erbjuds även möjligheterna till att skapa nya attraktiva stadsmiljöer och offentliga rum.

Med miljonprogramområdenas sovande struktur och brist på stadsgator följer en känsla av otrygghet när det blir mörkt. Att bygga en tätare stad innebär också att Stockholm blir tryggare. Det är vidare viktigt med ett tydligt jämställdhetsperspektiv i stadens trygghetsarbete, inte minst när det gäller utomhusmiljön. Varken kvinnor eller män ska känna otrygghet eller rädsla för att utsättas för brott. Detta måste beaktas vid utformningen av våra gemensamma miljöer.

Staden behöver också bli bättre på att se till att även sådan infrastruktur som inte utgörs av gator, spår, bostäder, arbetsplatser och kommersiella lokaler byggs ut för att klara av framtida behov. Det rör sig exempelvis om ytor för spontanidrott, idrottshallar, bibliotek, förskolor, skolor och parker. Vi kan inte enbart bygga bostäder, vi måste bygga stad. I dag fungerar inte planeringen av dessa funktioner, översiktsplanen måste därför bli mera konkret i dessa avseenden.

Stockholm är en av världens vackraste städer. Här finns unika värden i den genom århundraden framväxta stadsmiljön och samspelet mellan vattnet och stadens höjder är en oundgänglig del i det som gör Stockholm så vacker och trivsamt. Stockholms vatten och grönska hör till de mest älskade värdena hos dem som bor i staden. Det ska vi vara rädda om. Kulturmiljöerna har en stark ställning i många stockholmares medvetande och bidrar starkt till stadens attraktivitet.

Stockholm har många vackra, välplanerade och uppskattade villa- och radhusområden. Dessa områden utgör en mycket viktig del av stadens attraktivitet. Både som gröna, lummiga lungor och som boende med andra värden än i stenstaden. Varje komplettering med ny bebyggelse och förtätning i trädgårdsstaden måste därför noga bedömas utifrån en rad olika faktorer, inte minst hur de arkitektoniska värdena i omgivande bebyggelse påverkas och hur det nya huset påverkar områdets karaktär.

Vattnet och de naturliga höjdskillnaderna utgör en stor del av stadens själ. Utblickarna över de historiska delarna av staden får inte byggas för. Med god arkitektonisk utformning vill vi bygga högt där det passar och fungerar, men vi måste samtidigt inse att det varken är effektivt, lämpligt eller önskvärt överallt. Vi anser därför att Stockholms byggnadsordning och Arkitektur Stockholm ska få en högre status i kommande Översiktsplan än i samrådshandlingen.

Att bygga stad är i högsta grad en kvalitetsfråga. Förutom att utveckla staden och investera i framtiden kan nyproduktionen användas som verktyg för att korrigera tidigare misstag. Används den på fel sätt skapar vi istället nya. En genomtänkt stadsutvecklingsstrategi möter därför det ständigt ökande behovet av bostäder, arbetsplatser och infrastruktur samtidigt som den alltid har för ögonen behovet av att vi bygger en långsiktigt hållbar, levande, attraktiv och trivsam stad. Risken är annars att vi bygger miljöer som i framtiden kan visa sig vara både oattraktiva, ineffektiva, otrygga och oekonomiska.

Det gynnar ingen, allra minst stockholmarna. Detta måste även Översiktplanen ta fasta på.

§ 37 Uppdragsbeskrivningar för nämndernas verksamheter i egen regi inom området funktionsnedsättning respektive socialpsykiatri

- Svar på remiss, dnr KS-159-1132/2016

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till kommunstyrelsen, socialroteln.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 1.5.1./1055-2016.

Förslag till uppdragsbeskrivningar för nämndernas verksamheter i egen regi inom området funktionsnedsättning respektive socialpsykiatri har skickats ut till samtliga nämnder för yttrande. Syftet är att säkerställa konkurrensneutralitet inom respektive valfrihetssystem genom att ställa lika krav på utförarna oavsett regiform. Berörda nämnder ansvarar för uppföljning och eventuella åtgärder. Stadsdelsförvaltningen ser positivt på förslaget om uppdragsbeskrivningar för verksamheter i stadens egen regi med syfte att säkerställa konkurrensneutralitet genom att ställa lika krav på utförarna oavsett regiform.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

**§ 38 Anmälan av en tecknad lokal överenskommelse mellan
Skärholmens stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde
Skärholmen****Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 1.2.5./754-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 39 Åtgärder och effekter inom verksamheten utifrån
Skolinspektionens granskning av förskolan Ålgrytevägen 101****Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 4.3./809-2015.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 40 Rivning av bergbana, byggnation av ny hissanläggning
samt anslutning på nedre plan**

Beslut

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 1.5.3./1153-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 41 Nybyggnad stavkyrka, underjordiskt kapell,
bröllopskapell/paviljong samt uppsättande av träportar**

Beslut

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 1.5.3./1151-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 42 Synpunkter på ansökan för uppsättning av en tillfällig
kommunikationsmast på Trafikverkets etablering i
Sätraskogens naturreservat****Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 1.5.3./1187-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

§ 43 Anmälan om resa till Bryssel, Belgien**Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 1.1./1160-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 44 Avslut av uppföljningsärende 2016-005819 gällande
förskolan Idet****Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 2.6./272-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

**§ 45 Inbjudan till gemensam upphandling av
konsumentvägledning****Beslut**

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 2.2.2./1144-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

§ 46 Förlängning av ramavtal gällande riksfärdtjänstresor

Beslut

Lägga anmälan till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens anmälningsärende,
dnr 2.2.2./1168-2016.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till
förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall
därtill.

§ 47 Protokoll

- a. Förvaltningsgruppen 2016-12-08
- b. Gruppledarmöte 2016-12-15
- c. Pensionärsrådet 2017-01-26
- d. Rådet för funktionshinderfrågor 2017-01-27

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Ärendet

Föreligger protokoll a-d.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 48 Anmälan av skrivelser i nämndens skrivelsepärm**Beslut**

Lägga skrivelserna i nämndens skrivelsepärm till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens skrivelser/handlingar/beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

§ 49 Balanslista uppdrag SDN 2/2017-02-02**Beslut**

Lägga anmälan av balanslistan SDN 2/2017-02-02 till handlingarna.

Ärendet

Föreligger förvaltningens balanslista över uppdrag, dnr 1.2.1./001-2017.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

**§ 50 Skrivelse om konsekvenserna av ekonomiskt bistånd för
papperslösa**

- Inkommen skrivelse, Moderaterna och Liberalerna samt Kristdemokraterna som sitt ersätтарыttrande

Beslut

Stadsdelsnämnden ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda vad som anförs i bilaga.

Förslag till beslut

Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna och Liberalerna samt för Kristdemokraterna, som sitt ersätтарыttrande, en skrivelse till stadsdelsförvaltningen enligt bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till att skicka skrivelsen till stadsdelsförvaltningen för beredning.

Bilaga: Inkommen skrivelse, Moderaterna och Liberalerna samt Kristdemokraterna som sitt ersätтарыttrande.

2017-02-02

Skrivelse om konsekvenserna av ekonomiskt bistånd för papperslösa

Elisabeth Johnson m.fl. (M)

Jan Jönsson m. fl. (L)

Socialnämnden i Stockholm stad har den 13 december beslutat om revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd. En av de stora förändringarna är att papperslösa med barn kan ges möjlighet till ekonomiskt bistånd.

Det är stadsdelsförvaltningarna som har ansvar för prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd och stadsdelsförvaltningarna styrs av socialtjänstlagen och de mål och riktlinjer som beslutas av kommunfullmäktige. Dessa är lika för hela Stockholms stad.

Att Stockholms stad vill ge papperslösa rätt till ekonomiskt bistånd bidrar till ett växande skuggsamhälle där allt fler rättigheter ges till de som får avslag på sin asylansökan. Förutom att förslaget i grunden är fel är det en felprioritering i socialtjänstens viktiga arbete med utsatta människor och dem som fått uppehållstillstånd. Förslaget leder till parallellsamhälle och dubbla signaler.

Staden måste fokusera på att de som får asyl får den bästa möjliga starten. I dag klarar inte den socialdemokratiskt ledda majoriteten att tillhandahålla boenden åt de som fått uppehållstillstånd, hur ska de då klara att ge försörjningsstöd till de tusentals som fått eller kommer att få avslag?

Socialtjänsten och socialsekreterare befinner sig redan nu i en pressad arbetssituation. Personer vars vistelse i landet är olaglig ska inte ha rätt till samma tillgång till välfärdstjänster som svenska medborgare eller personer med permanent uppehållstillstånd. Det måste finnas en tydlig gräns vilka som ska ges rätt till välfärdssystemet.

Med anledning av ovan önskar vi svar på följande frågor:

1. Hur kommer förslaget om att papperslösa kan få ekonomiskt bistånd påverka stadsdelens budget för verksamhetsområdet Ekonomiskt bistånd?
2. Hur ser förvaltningen på hur socialtjänstens redan arbete med utsatta människor och personer som fått uppehållstillstånd kommer att beröras av att papperslösa får rätt till ekonomiskt bistånd?

§ 51 Skrivelse om granskning av rätt till heltid i förskolan

- Inkommen skrivelse, Moderaterna och Liberalerna samt Centerpartiet och Kristdemokraterna som sina ersättaryttranden

Beslut

Stadsdelsnämnden ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda vad som anförs i bilaga.

Förslag till beslut

Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna, Liberalerna samt för Centerpartiet och Kristdemokraterna som sina ersättaryttranden en skrivelse till stadsdelsförvaltningen enligt bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till att skicka skrivelsen till stadsdelsförvaltningen för beredning.

Bilaga: Inkommen skrivelse, Moderaterna och Liberalerna med stöd av Centerpartiet och Kristdemokraterna som sina ersättaryttranden.

2017-02-02

Skrivelse om granskning av rätt till heltid i förskolan

Elisabeth Johnson m. fl. (M)

Jan Jönsson m. fl (L)

Den rödgrönrosa majoritetens beslut om att ge barn till föräldraledig rätt att vara i förskolan på heltid är i kraft och förskolorna räknar med att det ska börja märkas efter helgerna. När den politiska majoriteten nu ger personalen fler arbetsuppgifter utan att skjuta till mer resurser måste vi se till att effekterna granskas.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande.

Moderaterna har tagit fasta på den kritik mot rätt till heltid som kommit från pedagoger, föräldrar, Lärarförbundet och remissinstanser. Vi vill utreda hur barnen, personalen och verksamheten i stort påverkas av att barn till föräldralediga nu har rätt att vara heltid i förskolan istället för som tidigare max 30 timmar i veckan.

Med anledning av ovan önskar vi svar på följande frågor:

1. Vad bedömer förvaltningen att effekterna av förändringen kommer att vara för stadsdelens förskolor?
2. Hur ser förvaltningen på möjligheten att återkomma till nämnden med en återkommande granskning, exempelvis i anslutning till varje tertialbokslut, kring effekterna som förändringen har haft?

§ 52 "Vilda säger nej". Hur arbetar våra förskolor med att lära barn integritet?

- Inkommen skrivelse, Socialdemokraterna

Beslut

Stadsdelsnämnden ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda vad som anförs i bilaga.

Förslag till beslut

Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna en skrivelse till stadsdelsförvaltningen enligt bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till att skicka skrivelsen till stadsdelsförvaltningen för beredning.

Bilaga: Inkommen skrivelse, Socialdemokraterna.

Skärholmens stadsdelsnämnd 2017-02-02

Skrivelse

Salar Rashid m fl (S)

”Vilda säger nej”. Hur arbetar våra förskolor med att lära barn integritet?

Förskolorna i Skärholmen har enligt information som vi tagit del av tilldelats en bok som heter, ”Vilda säger nej”. Boken behandlar på ett enkelt och för förskolebarn åldersadekvat sätt att lära barn att säga ifrån, om någon utsätter dem för kränkande behandling.

Boken syfte är att göra barn uppmärksamma på att man ska/kan säga nej, om någon rör dess kropp på ett konstigt sätt, är hotfull, mobbar eller att man utsätts för andra obehagligheter. Denna bok är framtagen av Gleerups utbildning, World Childhood och BUP Vasa.

I och med den information och kunskap som vi (de flesta) har. Dels genom media och dels genom andra undersökningar och som visar på att barn ibland utsätts för övergrepp i vissa relationer/situationer, så ställer vi följande frågor:

- Hur arbetar förskolorna i Skärholmen när det gäller att lära barn integritet? Används denna bok eller arbetas det med detta på andra sätt? Och i sådana fall hur?
- Får förskolepersonalen någon ”grundutbildning” inom detta svåra område (som de får typ, inom genus/jämställdhet)? Och finns det någon ansvarig för detta?
- Finns någon tidplan för när alla barn som går i förskolan ska ha fått en ”insikt” om begreppet integritet (på barns vis) genom förskolans försorg? Och finns det någon uppföljning över om alla barn fått

denna ”insikt”. Tas denna problematik upp kontinuerligt?

- Har barnen möjlighet att, om de utsätts/har utsatts för kränkande behandling, prata med någon vuxen på förskolan? Uppmuntras samtal och har förskolepersonalen utbildning i dels vad de ska/bör vara uppmärksamma på/göra samt ges barnen möjlighet till ”förtroliga” samtal och finns tiden för detta?

Vi önskar svar på våra frågor ovan och önskar att vi även då har möjlighet att ställa eventuella följdfrågor.

Vi tycker att det är av yttersta vikt att vi i Skärholmen så långt det är möjligt arbetar med denna problematik på alla plan, i alla åldrar och i alla de sammanhang där förvaltningen har verksamhet.

Då inga fler övriga frågor förelåg avslutade ordföranden Lorena Delgado (V) sammanträdet kl. 19.45.